

DEPARTEMENT
CULTUUR, JEUGD
SPORT & MEDIA

Vlaamse overheid

Arenbergstraat 9

1000 BRUSSEL

T 02 553 68 00

www.cjasm.vlaanderen.be

VERSLAG

////////////////////////////////////
datum: 13 januari 2016

aanwezig: Sam Alloing (KU Leuven, LIBIS)

Erik Buelinckx (KIK-IRPA)

David Coppoolse (VEB)

Debbie Esmans (VIAA)

Joris Pekel (Europeana)

Jef Malliet (erfgoedplus.be, provincie Limburg)

Nathalie Monteyne (KMSKA)

Diantha Osseweijer (CAG)

Alexandra Pauwels (M Leuven)

Iris Paschalidis (SMAK)

Sofie Ruysseveldt (ARGOS vzw)

Bjorn Scherlippens (CAHF)

Simon Smessaert (dept CJSM)

Hans van der Linden (dept CJSM, afdeling cultureel erfgoed)

Matthias Vandermaesen (VKC)

Mieke Van Doorselaer (erfgoed inzicht, provincie Oost-Vlaanderen)

Eva Van Passel (VUB/SMIT)

Chris Vastenhoud (KMKG)

Rony Vissers (PACKED)

Bram Wiercx (FARO)

Tecele Zere (AMSAB-ISG)

afwezig met kennisgeving

Jeroen De Meester (Museum Plantin-Moretus)

Barbara Dierickx (PACKED)

Bart Magnus (Kunstensteunpunt)

Dieter Suls (ModeMuseum provincie Antwerpen)

Véronique van de Kerckhof (Rubenianum)

Valerie Vermassen (Familiekunde Vlaanderen)

Bruno Vermeeren (VVBAD)

Roxanne Wyns (KULeuven - LIBIS)

zoekalgoritmes te implementeren en moet het derhalve hebben van de kwaliteit van de metadata die door de instellingen aangeleverd wordt. De relatie met die instellingen is belangrijk omdat daar winst te halen is inzake datakwaliteit.

Misschien is het goed om met kleinere datasets verder te gaan (van instellingen die goed nagedacht hebben wat ze daarmee willen bereiken en hoe ze de meerwaarde van een samenwerking met Europeana zien).

- Open the data

Europeana ondersteunt de redenering dat erfgoed van iedereen is (zeker als het uit publieke instellingen komt) en dat iedereen daar toegang tot zou moeten hebben. Dit impliceert dat digitaal materiaal door de instellingen zo open mogelijk aangeboden moet worden. Het is niet de bedoeling dat door digitalisering nieuwe rechten gecreëerd worden. Europeana doet daar ook onderzoek naar, o.a. i.s.m. Kennisland. Recent werd er bijvoorbeeld onderzocht of digitalisering nieuwe rechten kan genereren. Hiervoor werden Europese wetgevingen gescreend. In Spanje en Duitsland kan dit, in België niet.

- Strengthen the organization

Men wil van Europeana veel meer een ledenorganisatie maken waar iedereen meer zeggenschap heeft in de beslissingen die genomen worden. De [Europeana Council](#) is hierin een goed instrument. (Jef Malliet is lid van de Europeana Council)

Europeana Publishing Framework

Europeana wil graag de verbinder zijn tussen verschillende groepen: data providers, eindgebruikers, creatieve industrie,

eNumerate (2014) gaf aan dat momenteel ongeveer 10% van het Europese erfgoed gedigitaliseerd is (het gaat om 300 000 000 objecten (waarvan 50 miljoen objecten in Europeana)). Er zit heel veel materiaal in Europeana dat voor een eindgebruiker niet nuttig is. Veel materiaal zal nooit naar boven komen omdat de metadata te summier is, of omdat er te veel materiaal is om wegwijs uit te worden. Instellingen moeten dus nadenken over wat te presenteren. En op welke manier.

Europeana beseft dat er te veel data is om op te nemen. Men wil kritischer gaan kijken wie Europeana bereikt, wat de instellingen verwachten, wat er zinvol is. Een eerste stap hierin is het [Publishing Framework](#). Dit is een belangrijk element voor de verbetering van de datakwaliteit. Dit raamwerk is opgebouwd rond het credo 'the more you give, the more you get'. Het document focust op stilstaand beeld maar in de annex zijn eveneens de voorwaarden opgenomen voor audiovisueel materiaal, 3D...

Een taskforce verbond verschillende partners die bekeken hoe men het materiaal in Europeana in verschillende categorieën kon indelen:

- Europeana als zoekmachine

Een instelling wil mensen naar een collectie toe leiden.

Daarvoor is er nood aan metadata en aan thumbnail. Als return geldt dat de data beter vindbaar is, dat je een idee hebt van de webtrafiek naar je pagina en dat je over relevante statistieken kan beschikken. *De tools om de webtrafiek in beeld te brengen wordt binnen een tweetal maanden gelanceerd. Momenteel zijn er nog enkele kleine bugs.* bijna klaar, nog een klein aantal bugs. Dit wordt binnen twee maanden gelanceerd).

- Europeana als showcase

Een instelling wil een collectie op Europeana vindbaar en zichtbaar maken.

Daarvoor is er nood aan metadata en een directe link naar het digitale bestand (object) op de server van de instelling. Dit is interessant voor API-gebruikers omdat ze zo materiaal vanuit verschillende bronnen samen kan brengen.

Europeana ontwikkelde thematische collecties waarvoor de Europeana database gefilterd getoond wordt. Momenteel bestaan de collecties '[kunstgeschiedenis](#)' en '[muziek](#)'. Het cureren van deze

collecties is belangrijk. Voor muziek gebeurt dit door het Sounds-consortium, voor kunstgeschiedenis wordt er vanaf februari 2016 iemand aangesteld die mensen vanuit het netwerk om zich zal verzamelen.

- Europeana als distributieplatform en als platform voor vrij hergebruik
Hiervoor is de auteursrechtelijke status van het werk belangrijk.
 - Distributieplatform: via restrictieve CC-licenties wordt het mogelijk om enkel het origineel te laten zien. Dit is het meest geschikt voor onderwijs.
 - Vrij hergebruikplatform: Het gaat om publieke domein materiaal (licenties: CC0-SA, CC0) wat naar alle derde platforms doorgestuurd kan worden. Europeana werkt nauw samen met Wikimedia. Deze sectie doelt op industrieën waarmee de Europese Commissie samenwerking beoogt. Europeana wil graag het materiaal zo vrij beschikbaar mogelijk maken. Hiervoor worden in de projecten tal van pilots uitgewerkt. Het is immers zo dat de creatieve industrie maar ook de gebruikers eisen hebben i.v.m. het materiaal.

Europeana Publishing Framework

Here you see how the different tiers of the publishing framework work. In this example we use images. For video, audio, text and 3D, please see the Europeana Publishing Framework Appendix.

TIER	DIRECT LINK TO OBJECT PROVIDED	RIGHTS STATEMENTS	EUROPEANA API DISPLAYS	BENEFITS (CUMULATIVE)
1 Europeana as a search engine . <i>'I want people to find my collections'</i>	No	Any from the Europeana licensing Framework	Metadata, no direct link to object	Findability - indexed by search engines, linked data technology Web traffic - click-throughs to your site Analytics - from our statistics dashboard
2 Europeana as a showcase . <i>'I want people to find and view my collections on Europeana'</i>	Yes. Minimum of 800+ pixels wide	Any from the Europeana licensing Framework	Metadata plus direct link to object	Use in thematic channels - providing context and relation to other collections on Europeana More marketing through Europeana
3 Europeana as a distribution platform for non-commercial re-use. <i>'I want people to find, view and use my collections - but not for commercial gain'</i>	Yes. Minimum of 1,200+ pixels wide recommended	Any from the Europeana licensing framework that allow for some re-use	Metadata plus direct link to object and can filter to show only re-usable objects	Impressions - collections viewed on platforms outside of Europeana Use in Europeana's existing partnerships and projects in e.g. education and research Use in apps and services by third parties
4 Europeana as a free re-use platform . <i>'I want people to find, view and use my content - however they want'</i>	Yes. Minimum of 1,200+ pixels wide recommended	Any from the Europeana licensing framework that allow free and open access	Metadata plus direct link to object and can filter to show only re-usable	Use on open platforms like Wikimedia Use by creative industry and tourism sectors Use in commercial apps and services

Dit framework stelt Europeana in staat haar database in vier lagen op te delen. De ene categorie is niet beter dan de andere maar het onderscheid geeft vooral richting in wat de instellingen willen bereiken van/met de samenwerking met Europeana.

Het publishing framework is een structuur die de komende tijd nauwelijks zal veranderen. De publishing guide zal wel veranderen.

Europeana Publishing Guide (nu versie 1.3)

Het Publishing Framework is de structuur, de [Publishing Guide](#) de technische leidraad om hiernaar toe te werken. Deze richtlijnen beschrijven acht of negen verplichtte elementen. Als hieraan voldaan is, kan de betreffende content in Europeana opgenomen worden.

Deze richtlijnen laten echter ook toe om een slecht doorzoekbare collectie toe te voegen. Europeana accepteert dit wel, maar wil wel kijken (samen met het comité datakwaliteit) welke acties zinvol zijn om de beschikbaarheid van data te verhogen. Dit zou meetbaar moeten zijn (en niet enkel handmatig). Het comité datakwaliteit is net van start gegaan. Jef Malliet maakt er deel van uit. Dit comité zal op vaste periodes kijken of de guidelines nog relevant zijn. Men zal niet snel datasets verwijderen.

Het achterliggende idee is de vraag hoe Europeana de minimale voorwaarden omhoog kan krikken teneinde de datakwaliteit te verhogen. Dit zal in eerste instantie toepasbaar zijn op de partners van het DSI. Dit is een grote groep partners waaronder de Europeana Associatie, een aantal domeinaggregatoren (TEL, Apex, AthenaPlus (als museumaggregator), HOPE, EuropeanaFashion, EU Screen, EuropeanaSounds (op termijn)) en technische partners (beheerders van Mint bij NTUA), onderzoekspartijen (kennisland...). De nationale aggregatoren ontvangen geen middelen uit het DSI. Dit gaat terug op het idee van de Europese Commissie dat die door hun eigen ministerie van cultuur ondersteund moeten worden. Het zijn wel associated partners, op basis waarvan ze wel over een klein reisbudget beschikken.

Europeana website

De nieuwe Europeana website werd recent in bèta-versie gelanceerd. Enkele elementen:

- Mediafile checker (ontwikkeld in Europeana Creative) volgt de link naar de website van de instelling en stuurt vervolgens de technische informatie over het digitale object terug. Deze informatie kan de gebruiker in zijn zoekopdracht gebruiken (bestandstype, kleur, grootte...). Dit is ook bruikbaar voor de thematische kanalen.
- De Europeana website is gebouwd op de Europeana API.
- Statistieken: het is voor elke participerende instelling mogelijk om via het dashboard volgende vragen te beantwoorden: Hoeveel items bevinden zich in Europeana? Wat is de auteursrechtelijke status ervan? Waar komen de mensen vandaan die het materiaal vinden? Binnenkort zal het eveneens mogelijk zijn om voor deze aspecten een evolutie in tijd weer te geven (via maandelijkse snapshots). En eens dat geïmplementeerd is worden er enquêtes gepland die zullen peilen naar de verdere interesse en noden van de instellingen inzake bijkomende statistieken. De statistieken maken het mogelijk om informatie te genereren op verschillende niveaus zoals Europeana, landen, aggregaten en de individuele providers.

Je kan de eigen instelling vinden via [Statistics.europeana.eu/data_providers](https://statistics.europeana.eu/data_providers). Het systeem is voor iedereen beschikbaar en is vrij transparant. Je kan er ook zien dat er best wel vele collecties weinig tot niet gebruikt worden. Momenteel zijn ruwe data niet beschikbaar maar de implementatie daarvan wordt nog voorzien.

De vraag stelt zich hoe succes op het niveau van kwaliteit gemeten kan worden (door Europeana). De Europese Commissie vindt dit een belangrijk gegeven en dit wordt momenteel binnen de DSI bediscussieerd. Ideeën op dit vlak zijn welkom.

Aggregatie binnen Europeana

Het huidige aggregatiemodel werd zeven jaar geleden opgezet. Hierin bereidt een instelling de data voor, stuurt deze naar een aggregator die op zijn beurt door Europeana geharvest wordt. Dit model werkte goed maar heeft intussen zijn limiet bereikt. Nadelen zijn:

- Het is traag.
- Er zijn tussenstops die mensen impliceren (als er iets niet goed is voor opname, gaat de vraag terug, ...)
- Tijdens elke stap van harvesting treedt er wel een vorm van dataverlies op.
- Het is een model dat ervoor zorgt dat Europeana nooit de meest up-to-date versie zal tonen.

In zekere zin gaat dit ook in tegen hoe het internet werkt. Als je naar andere producten kijkt die toegang geven tot grote hoeveelheden data (bv google) dan merk je dat die systemen ook geen data opslaan maar wel indexeren (er moet niet steeds een persoon tussen zitten).

Als een gebruiker op zoek is naar data, dan maakt het niet veel uit waar de informatie zich bevindt.

Wat Europeana in dit geval doet is de moeite die de instelling al gedaan heeft dupliceren. Een interessant model kan een netwerk van nodes zijn met Europeana, grote aggregatoren en de instellingen (indien ze technische middelen beschikken). Europeana kan dan toezien op standaarden. Als instellingen daaraan voldoen, kunnen ze zich aanmelden en worden ze gecrawld door Europeana. Als een instelling iets in haar digitale collectie verandert, moet dat in dat geval niet de hele weg afleggen. Dit model staat momenteel in de kinderschoenen maar Europeana is op zoek naar handigere manieren (met de aggregatoren) om data beschikbaar te maken.

In de marge hiervan wordt naar de verhouding met EuropeanaCloud gepeild. EuropeanaCloud is een ambitieus project dat als resultaat de mogelijkheden van een cloudbased infrastructuur (WPAAS) zal aangeven. WPAAS. Het zal geen werkend product afleveren.

Europeana is bezig om de infrastructuur te verbeteren en de instellingen ook tools geven om de data te verbeteren zoals bv. de datachecker (die groen vinkt aan als data klaar zijn voor publicatie).

Focus van Europeana voor de nabije toekomst

- Kwaliteit boven kwantiteit

In principe worden alle collecties (en instellingen) evenwaardig behandeld. Als er echter instellingen zijn die bepaalde (deel)collectie belangrijk vinden en daarmee in de context van Europeana aan de slag willen gaan, dan is het mogelijk dat er in een rechtstreekse relatie gewerkt wordt.

- Contentstrategie

Europeana gaat actief op zoek naar content die ontbreekt maar zinvol zou zijn.

- Meer effectieve infrastructuur zonder andere dingen te dupliceren

Cfr. het aggregatieverhaal.

Vragen en discussie

- Hoe kan je als instelling deelnemen aan Europeana?

Als een instelling interesse betoont, kijkt Europeana wat de beste manier is om deel te nemen. Zijn er thematische projecten of nationale aggregatoren waarbij aangesloten kan worden? Indien zo, dan wordt er doorverwezen, indien niet, dan wordt er een andere mogelijkheid gezocht.

Nu kan aangeleverde data relatief snel online komen.

- De bekendheid van Europeana bij het grote publiek is niet heel groot. Daar lees je in het businessplan niet zo veel over. Hoe ziet Europeana dit?

Er waren goede activiteiten naast de site die zeker succesvol waren (bv. Pinterest...) maar eens men op de site kwam viel het wat tegen. De nieuwe zoekfaciliteiten zijn bedoeld om dit te verbeteren. Er is ook onduidelijkheid over de 'gebruikers' van Europeana. Vroeger werd dit omschreven als 'iedereen' maar daar moeten keuzes in gemaakt worden. Misschien kunnen de 'channels' hier iets in betekenen.

Er wordt opgemerkt dat bepaalde doelgroepen extra data genereren. Voor het gebruik van Europeana-data in een onderwijscontext is er een extra dimensie nodig die momenteel niet opgeslagen wordt. Zijn dit geen zaken die een waardevolle toevoeging kunnen betekenen?

Europeana is één van de vele nodes in het internet. Deelname zou op termijn ook interessant kunnen zijn voor kleinere instellingen die een naamsbekendheid ontbreken, en dus niet noodzakelijk gevonden worden.

- Europeana geldt als een multikanaal voor publiceren. Momenteel mankeert er (op labs.europeana.eu/data) een overzicht van wie er van de API (en dus de data) gebruik maakt.
- Europeana280: public engagement campagne waarbij alle ministeries van cultuur betrokken zijn. Om materiaal te laten gebruiken in de verschillende aspecten van de campagne moet het materiaal zo open mogelijk zijn.
Er wordt veel publiek domein materiaal aangeleverd met een restrictieve licentie. Dit had Europeana niet verwacht en daarover werd recent een communicatie gedaan. De aangeleverde data die door Lukasweb gelicentieerd werd, vormt hierbij een probleem.